

SPOMIENKY

Spomienka na RNDr. Jozefa Hanáčka

(* 2. 1. 1928 – † 12. 8. 2021)

Vo veku dožitých 93 rokov zomrel náš dlhoročný spolupracovník RNDr. Jozef Hanáček, ktorý sa narodil v Kočovciach (okr. Nové mesto nad Váhom).

RNDr. Hanáček, skončil gymnaziálne štúdiá v roku 1947. Štúdium geológie na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave skončil v roku 1952. Od roku 1950 až do roku 1957 pôsobil postupne na Fakulte špeciálnych náuk, Fakulte banského inžinierstva a Fakulte geologicko-geografickej SVŠT v Bratislave. Už na počiatku svojej profesionálnej kariéry pracoval pod vedením profesora D. Andrusova pri výskume komplexov mezozoika. V roku 1950 ako 22-ročný sa v rámci terénnej výchovy mladých geológov zúčastňoval na systematickom výskume územia medzi Vrbovým a Čachticami. Vzhľadom na povinné prerozdelenie zamestnancov na iné novovzniknuté organizácie v 50. rokoch 20. storočia bol Dr. Hanáček prijatý do Geologického ústavu Dionýza Štúra až 1. 1. 1958. Odvtedy bol zamestnancom ústavu až do odchodu do dôchodku v roku 1991.

V polovici 50. rokov pracoval najmä na posúdení geologickej stavby v súvislosti so stavbami vodných diel – Nosice, v údolí Hnilca, vodnej nádrže Hriňová (1954). Počiatkom 60. rokov minulého storočia už ako zamestnanec GÚDŠ pracoval na listoch generálnych máp 1 : 200 000 – listov Banská Bystrica a Trstená, kde už začal spracúvať komplexy mezozoika aj z pohľadu ich významu ako zdroja nerudných surovín. Jeho prvá samostatná výskumná práca súvisela s výskumom mezozoika nedzovskej série v Čachtických vrchoch (1966). Postupne s rozvojom metódy kvantitatívnej chemickej analýzy v rámci GÚDŠ začal využívať geochemické metódy na stanovenie parametrov zloženia karbonátových hornín mezozoika z rôznych oblastí Slovenska – Čachtických vrchov, Myjavskej pahorkatiny, Strážovských vrchov, Malých Karpát, Humenských vrchov, Veľkej Fatry, Slovenského krasu, Slovenského raja, Galmusu, Nízkyh Tatier, Malej Fatry a Žiaru. Podieľal sa na zostavovaní vysvetliviek k mnohým geologickým mapám v mierke 1 : 25 000 a 1 : 50 000 (Považská Bystrica, Nové Mesto nad Váhom, Beckov, Myjava, Hranovnica, Ružomberok-Malá Smrekovica, Nemecká, Malužiná 1 – 2,

Donovaly 1 – 2, Jelšava, Kameňany, Ratkovská Suchá, Turňa nad Bodvou, Pruské, Lipany, Spišská Nová Ves). Pracoval na zostavovaní regionálnych máp ložísk a prognóz nerastných surovín napr. Turčianskej kotliny a prognózných zdrojov vápencov a dolomitov Slovenska. Zúčastňoval sa na vyhodnocovaní mezozoika v rámci realizácie geotermálnych vrtov v rôznych častiach Slovenska – Horná Štubňa (vrt GHŠ-1), Obid (vrt FGO-1), Oravice (OZ-1), vrtov z okolia Bojníc (Š1-NB, Š2-NB), vrtu v Kravanoch nad Dunajom (FGKr-1) alebo

štruktúrneho vrtu Meliata (Mel-1). Posledné archivované správy Dr. Hanáčka z roku 1990 sa týkajú vysvetliviek k listu Beckov a prognózných zdrojov vápencov a dolomitov Slovenska. Výsledky prác sú zhrnuté v niekoľkých desiatkach výskumných rukopisných správ umiestnených v archíve ŠGÚDŠ a v publikovaných a archivovaných geologických mapách mierok 1 : 25 000 a 1 : 50 000. Hodnotenia prognózných zdrojov nerudných nerastných surovín (dolomitov, vápencov, menej bauxitov) v takmer všetkých oblastiach Slovenska slúžili ako podklad pre rozvinutý cementársky priemysel na Slovensku.

Česť jeho pamiatke!

Lubomír Hraško a Milan Gargulák

Publikované práce

- Hanáček, J.**, 1954: Geológia Nedzovského pohoria. Geol. Zbor. Geol. Carpath., 5, 1 – 4, 59 – 83.
- Hanáček, J.**, 1956: Schizofytové vápence v triase Nedzovského pohoria. Geol. Zbor. Geol. Carpath., 7, 3 – 4, 305 – 310.
- Mahel', M., Brestenská, E., Buday, T., Čechovič, V., Eliáš, K., Franko, O., **Hanáček, J.**, Kamenický, L., Kullman, E., Kuthan, M., Matějka, A., Mazúr, M. a Salaj, J., 1962: Vysvetlivky k prehľadnej geologickej mape ČSSR 1 : 200 000 M – 34 – XXV list Žilina. Bratislava, Geofond, 271 s.
- Hanáček, J.**, 1969: K problému geochemie vápencov triasu Malých Karpát. Geol. Práce, Spr., 49, 123 – 139.
- Hanáček, J.**, 1969: Niekoľko nových poznatkov z nedzovskej série Čachtického pohoria. Geol. Práce, Spr., 48, 103 – 117.

- Biely, A., Franko, O. a **Hanáček, J.**, 1970: Geologické pomery mezozoika v okolí Bojnických kúpeľov. Geol. Práce, Spr., 52, 11 – 17.
- Hanáček, J.** a Hruškovič, S., 1971: Dolomity v Západných Karpatoch. Miner. Slov., 3, 12 – 13, 481 – 495.
- Michel, J., Žabka, A., **Hanáček, J.** a Hruškovič, S., 1974: Karbonátové a iné cementárske suroviny v Západných Karpatoch. Materiály z III. celoslovenskej geologickej konferencie. I. časť, 289 – 296.
- Gašparik, J., Brestenská, E., Forgáč, J., Franko, O., Hajósová, M., **Hanáček, J.**, Marková, M., Matkulčík, E., Planderová, E. a Sitár, V., 1974: Štruktúrny vrt GHŠ-1 (Horná Štubňa). Region. geol. Západ. Karpát, 3, 96 s.
- Hanáček, J.**, 1976: Nové poznatky o triase strážovského a chočského príkrovu v Strážovskej hornatine. Západ. Karpaty, Sér. Geol., 1, 125 – 149.
- Hanáček, J.**, 1979: Porovnanie geochemických charakteristík triasových karbonátov centrálnych Západných Karpát. Miner. Slov., 11, 5, 466.
- Hanáček, J.**, 1980: Nerudné a nerastné suroviny a palivá (Mapa č. 9) 1 : 1 000 000. In: Atlas Slovenskej Socialistickej republiky (Kapitola III. – Podklad). Bratislava, Slov. Akad. Vied – Slov. úrad geod. kartogr., 24.
- Hanáček, J.**, 1981: Charakteristika najrozšírenejších triasových karbonátových hornín centrálnych Západných Karpát z hľadiska ich surovinového významu: Anotácia príspevku. Zborník referátov. Zv. 3. Sekcia 03. Geológia a surovinové zdroje mezozoika. Sekcia 04. Geológia a surovinové zdroje paleogénu, 35.
- Zakovič, M., Bodiš, D., Bujnovský, A. a **Hanáček, J.**, 1981: Hydrogeologický vrt OZ-1 Oravice. Region. geol. Západ. Karpát, 15, 59 – 79.
- Began, A. (ed.), **Hanáček, J.**, Mello, J. a Salaj, J., 1984: Geologická mapa Myjavskej pahorkatiny, Brezovských a Čachtických Karpát 1 : 50 000. Bratislava, Geol. Úst. D. Štúra.
- Bujnovský, A. a **Hanáček, J.**, 1986: Geológia a surovinový význam niektorých mezozoických jednotiek sz. časti Nízkych Tatier a východnej časti Veľkej Fatry. Region. geol. Západ. Karpát, Spr. výsk. Geol. Úst. D. Štúra, 21, 73 – 79.
- Hanáček, J.**, 1986: K otázke možnosti vzniku a zachovania bauxitov na Slovensku. Region. geol. Západ. Karpát, Spr. výsk. Geol. Úst. D. Štúra, 21, 303 – 305.
- Salaj, J. (ed.), Began, A., **Hanáček, J.**, Mello, J., Kullman, E., Čechová, A. a Šucha, P., 1987: Vysvetlivky ku geologickej mape Myjavskej pahorkatiny, Brezovských a Čachtických Karpát 1 : 50 000. Bratislava, Geol. Úst. D. Štúra, 181 s.
- Remšík, A. (ed.), Franko, O., Biely, A., Bodiš, D., Gašpariková, V., Gross, P., **Hanáček, J.**, Kullmanová, A., Papšová, J., Priechodská, Z., Samuel, O. a Vaňová, M., 1991: Výskumný geotermálny vrt FGKr-1 v Kravanoch n/D. Region. geol. Západ. Karpát, 26, 91 s.
- Gašparik, J. (ed.), Halouzka, R., Miko, O., Gorek, J., Rakús, M., Bujnovský, A., Lexa, J., Panáček, A., Samuel, O., Gašpariková, V., Planderová, E., Snopková, P., Fendek, M., **Hanáček, J.**, Modlitba, I., Klukanová, A., Žáková, E., Horniš, J. a Ondrejčíková, A., 1995: Vysvetlivky ku geologickej mape Turčianskej kotliny 1 : 50 000. Bratislava, Geol. Úst. D. Štúra, 196 s.